

Verslag Polen 2007 – deel 1

De Rijksdag in Berlijn

Op weg naar Polen kom je zo'n beetje door Berlijn. Dus willen we dat wel weer bezoeken. Kijken of we nog wat herkennen van 1994. Eerst een persoonlijk relaas en de voordelen van een gebrek. Ik (Roelien) ben met ischias aan deze vakantie begonnen. Het ging eigenlijk steeds beter, maar vandaag is het weer helemaal mis. Het rare is dat ik wel pijnvrij kan fietsen. Dus zetten we de Bravo ergens in een buitenwijk en gaan op de fiets de stad in. We willen de koepel van de Rijksdag op, maar daar staat nu een erg lange rij. Wel anderhalf uur wachten. Dan eerst maar wat andere dingen bekijken: de Brandenburger Tor, de Dom en het bijna ontmantelde Paleis van de Republiek uit de Oost-Duitse tijd. Op deze plek komt nu weer het stadslot terug wat de Oostduitsers voor de bouw van het Paleis hebben afgebroken. We bezoeken nog een tentoonstelling over het recente verleden van de Duitslanden (waarbij de VW Kever en de Trabant een rol spelen) en gaan dan terug naar de Rijksdag. We komen aanfietsen en staan even in de rij die nu nog langer is dan vanmorgen. We overleggen wat te doen. Ik kan geen ruim uur staan. Er komt een dame aan die zegt dat we de fietsen weg moeten zetten. Cock vraagt hoelang de wachttijd is: 1 tot 1,5 uur. Dan ziet de dame mij moeizaam van mijn fiets stappen. Ze vraagt of ik iets aan mijn benen heb. Ik leg uit dat het mijn rug is en dat ik niet lang kan staan. Daarop moeten we met haar meekomen. We mogen via de invalideningang en staan zo na een scherpe controle van onszelf en onze tassen in een mum van tijd boven in de koepel. Een onverwachte wending. De glazen koepel staat symbool voor de transparantie van de democratie en vervangt de oorspronkelijke koepel die in WO-2 verloren is gegaan (zie plaatje hieronder). We genieten van het uitzicht over de stad, werpen een blik naar beneden in de Duitse Tweedekamer en bekijken een fototentoonstelling over de geschiedenis van de Rijksdag.

De Marathon van Solidarnosc

Wanneer de hekken van de voormalige Lenin Scheepswerf opengaan, wandelen alle marathonlopers naar het monument dat de herinnering levend moet houden aan de gedode werfarbeiders. Dit is dan ook niet zomaar een marathon, maar de Marathon van Solidarnosc. De vakbond van Lech Walesa die Polen uit de communistische duisternis heeft geleid. Er worden een

paar korte toespraken gehouden, er worden bloemen gelegd en dan gaan we achter de vlag van Solidarnosc naar de start. Om 10.15 uur precies klinkt het startschot.

Zo'n beetje de hele loop gaat langs werven. Alleen rond het 21,1 km-punt (halfweg dus) gaan we door de oude monumentale binnenstad van Gdansk. Thermometers langs de weg laten temperaturen zien van 28 tot 34 graad Celcius. Best wel warm voor een marathon. De eerste 30 km loop ik lekker. De laatste 12 km zal ik je niet mee lastig vallen. Na ruim (heel ruim...) 4 uur kom ik bij de finish aan en ontvang m'n medaille. In andere plaatsen krijg je verantwoord eten en drinken na afloop. Hier geen isotone drankjes, maar bier en broodjes worst. Eigenlijk veel lekkerder.

Van Gdansk was zo goed als niets over in 1945. Veel is herbouwd. Duidelijk is te zien dat Gdansk veel overeenkomsten heeft met Amsterdam. Belangrijk handelscentrum in het verleden, gelegen aan belangrijke rivieren en een vergelijkbaar (nat) landschap er om heen. Pakhuizen langs het water leveren ons dan ook een deja vu op.

Poolse Robiniaplantages en andere natuur

Sinds 1999 beleggen wij in een Poolse Robiniaplantage. Robinia is een Europese hardhoutsoort die tropisch hout kan vervangen. Ook helpt de beplanting van bomen op vrijgekomen grond van de vroegere kolchozen (zeer grote staatslandbouwbedrijven) met het vastleggen van CO₂. En dat kan je als compensatie beschouwen van het brandstofgebruik van onze BraVo.

Maar goed, de plantage. We krijgen tekst en uitleg van de Poolse boswachter. Hij heeft zo'n 900 ha Robinia onder zijn beheer. Het is een echt Europees project. Het begint met Hongaarse stekjes (11.000 per ha) en geld van Nederlandse groene beleggers. Het geeft vast werk aan 5 Polen en in in hoogtijdagen - met planten of onkruid bestrijden - los werk aan soms wel 120 mensen. En dit jaar is er de eerste bescheiden kap en het hout gaat naar een Duitse firma. Wij zijn onder de indruk van de resultaten, maar denken ook dat het nog wel een tikje professioneler kan.

In het Slowinski Nationaal Park (hieronder) hebben de bomen het zwaarder. De duinen verplaatsen zich hier tot wel een meter per jaar. Bomen kunnen zo na verloop van een aantal jaren geheel verdwenen zijn. Deels lijkt het wel een bomenkerkhof. De bijnaam van dit gebied: Poolse Sahara.

Een ander interessant gebied dat we bewandelden (23 km) was Biebrzanski Nationaal Park. Hier zandduinen en veen. Een combinatie die ontstaan is door de laatste ijstijd. Zo lopen we het ene moment stof te happen en een paar uur later lopen we door zompig terrein. Als toetje van deze mooie wandeling ontmoeten we 2 everzwijnen.

Water- en bunkertechniek in Polen

Hoe overbrug je met een kanaal 100 meter hoogteverschil? Wij Hollanders en vele andere volken zouden dat met sluizen doen. Nou hier niet. Hier hebben ze iets anders bedacht. Hier is het Elblagski kanaal: je vaart de boot op treinrails! De ontstane trein wordt over de rails aan een staalkabel omhoog getrokken en boven vaar je er weer af. We aanschouwen dit prachtige stukje techniek. Het mooie is dat de kabels aangedreven worden door een watermolen. Deze watermolen wordt gevoed door water dat toch al van boven naar beneden wil.

Het is een rare dag: boten gaan het land op, maar wij fietsers moeten door het water.

Tot slot van dit verslag een heel andere techniek: bunkerbouw. Nadat de heer A. Hitler in december 1940 opdracht had gegeven om een aanval op de Sowjetunie voor te bereiden, startte de bouw van een Führerhauptquartier (FHQ) in Noordoost-Polen. Uiteindelijk zou Hitler de meeste tijd tussen 1940 en 1945 in dit complex doorbrengen. De enige aanslag die ooit op Hitler is gepleegd, vond hier plaats. Deze aanslag door Claus Schenk Graf von Stauffenberg mislukte helaas. Hij en zijn handlangers moesten dit wel met de dood bekopen.

Drie dagen voordat de Russen kwamen, hebben de Nazi's dit complex proberen op te blazen. Maar ja, het was gebouwd om zware bombardementen te kunnen overleven, dus de 8 meter dikke daken (met schokdempers er in!) zijn niet echt weg.